

SLOVENSKI NAROD

Izjava vsak dan popoldne, izvzemši nedelje in praznike. — Inserati do 30 petit & Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3.—, večji inserati petit vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. — »Slovenski Narod« valja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vratajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNISTVO
LJUBLJANA, Krafjeva ulica 4. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 8 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65, podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190 — JESENICE, Ob kolodvoru 101. Račun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351

V NEMČIJI GRE VSE PO PROGRAMU

Po programske zmagi Hitlerja je včeraj Hindenburg „v počastitev nacionalne zmage“ proglašil Hakenkreuz za državni simbol — Do povratka carstva ni več daleč

Berlin, 13. marca. Včeraj opoldne je državni kancelar Hitler prečital v nemškem radiju deklaracijo, ki so jo prenasele vse nemške radio postaje. Hitler je pri tej priliki objavil, da je državni predsednik Hindenburg podpisal naslednji ukaz:

»Na današnji dan, ko se vsa Nemčija spominja pod črno-belo-rdečo zastavo padlih sinov v svetovni vojni, odredam iz lastne pobude, da je smatrati od danes dalje do končne ureditve tega vprašanja črno-belo-rdečo zastavo s kljukastim križem za državno zastavo Nemčije. Črno-belo-rdečo in hitlerjevsko zastavo s kljukastim križem veže dnečna prošlost nemške države z močnim preporodom nemškega naroda. Združitev teh dveh zastav naj simbolizira moč države in notranjo slog vseh nacionalnih krogov nemškega naroda.«

Hitler je imel nato kratek govor, v katerem je najprvo povedeval ta odlok Hindenburga poudarjajoč, da je s tem dvignjen simbol narodnih socialistov za simbol nemške države in nemškega naroda. Z vseh javnih poslopij bo odslej plapolal ta simbol narodnosocialne stranke kot znak zmage nacionalne revolucije. V tem zgodbovinskem trenutku se mora vse nemški narod s hvaležnostjo spominjati starega feldmaršala, ki je iz lastne pobude izdal ta zgodbovinski ukaz. Naša skrb pa bo, je naglasil Hitler dalje, da nikdar več ne izgubimo oblasti v državi, ki smo jo prevzeli in ki je dobila s tem najvišje priznanje. Kot vaš voditelj vas v imenu narodne revolucije pozivam, da branite obstoje in čast novega režima na tak način, da bo lahko stopil v zgodbino enakopraven s starimi odločnimi tradicijami Reicha.«

Z današnjim dnem je zaključena prva etapa naše zmage in s tem stopamo v drugo etapo našega dela. Naša naloga je sedaj, da stabiliziramo sedanje stanje v državi po točnem programu. Zato odredjam, naj vsi člani stranke vzdržujejo najstrožjo disciplino in se izogibajo vseki akciji posameznikov. Le tedaj, če bi nasprotniki nacionalnega pokreta skušali s silo se upreti obstoju, ali če bi dejansko napadli naše povorce, je treba proti njim takoj nastopiti s silo.«

Ob koncu je Hitler še objavil naredbo notranjega ministra dr. Fricka, da se morajo v počastitev zmage nacionalne revolucije na vseh javnih poslopijih od pondeljka za dobo treh dni razobesiti črno-belo-rdeče zastave s kljukastim križem.

Občinske volitve na Prusku

Berlin, 13. marca. Včeraj so se vršile po vsem Prusku komunalne volitve. Vlada je polagala na te volitve izredno važnost in je najaktivnejše sodelovala v volilni propagandi. Zlasti na ta način, da je onemogočila nasprotniku vsako volilno reklamo.

Seveda je vlada zmagała na celi črti. Volilna udeležba je bila dokaj manjša, kakor pri nedeljskih državnoborških in deželnozborskih volitvah. To je v nemali meri posledica dejstva, da so vsi nasprotni voditelji in agitatorji v zaporih, načnove organizacije pa razpuščene. Uradni komunikate previdno naglaša, da ni prišlo do »večjih nemir«, molči pa seveda o tem, da so Hitlerjevi napadali oddelki, ki so jih iz vse Nemčije vrgli v Prusijo, izvajali tak teror, da si nasprotniki skoraj niso upali na ulico. Zato je razumljivo, da so narodni socialisti ponajbolj dobili absolutno večino, v največjih primerih pa imajo skupno z Veljemencem večino v občinskih in okrožnih odborih.

Točne številke so zaenkrat znanee za Berlin. V Berlinu je glasovalo 2.672.050 volilcev (pri nedeljskih volitvah 2.982.000). Dobili so narodni socialisti 985.243 (pri volitvah v nedelji 1.023.42), socialistični demokrati 565.943 (647.892), komunisti 499.847 (729.902), centrum 119.939 (148.382), Hugenber-Papenov blok 311.302 (326.967), nemška ljudska stranka 17.920 (25.921), Volksdienst 14.325 in državna stranka 52.671 glasov.

Poboji vse povsod

Pariz, 13. marca, AA. Iz Magdeburga poročajo: Včeraj je v okolici mesta prišlo do kravatega spopada med nacionalnimi socialisti in njihovimi političnimi nasprotniki. Pri tem je našel smrt nekaj odbornikov magdeburške občine, več oseb je pa ranjenih.

Pariz, 13. marca, AA. Iz Strassburga poročajo, da so tam varnostni organi, ki pozorno zasledujejo vse, kar se dogaja v trdnjavskem pasu, arietirali nekega Nemca, ki se je mudil v vojaškem taborišču v Bitcheju in vohunil za Nemčijo. Prijeli so ga, ko se je hotel vrnil v Berlin.

Nemčija in Italija izigravata razorožit. konferenco

Hoteli bi preprečiti uspeh konference, da bi se mogli še nadalje neovirano oboroževati

Pariz, 13. marca Po mnenju francoskih listov stopa razorožitvena konferenca teden v odločilni stadiji. Te dni se bo odločila nadaljnja usoda konference. Gre za to, da se sprejme začasni razorožitveni sporazum, ki bi obsegal zgolj glavna razorožitvena načela brez podrobnih določb, kar naj bi se konferenca za nekaj časa odgodila. Takemu reševanju razorožitvenega problema pa se upirata zlasti Nemčija in Italija, ki kazeta vedno bolj očito svoje stremljenje, da bi preprečili vsak večji uspeh konference in tako obdržali proste roke glede svojega oboroževanja. Tako postopanje Nemčije in Italije pa ima na drugi strani za posledico vedno tesnejše sodelovanje med Anglijo in Francijo ter njunimi zavezniki, tako da je malo verjetno, da bi Italija in Nemčija dosegli svoj cilj. Pertinax piše v »Echo de Paris«, da bo najbrž prišlo do sklenitve ozje pogodbe med Anglijo in Francijo ter ostalimi državami, Nemčiji in Italiji pa bo dano na prostoto, da se tej pogodbi pridružita niti pa ne.

Pariz, 13. marca, AA. Razpravljalj o razorožitvi piše v današnji številki »Lexcelsoir« Marcel Peuilly med drugim tole:

Ge za to, kako dolgo in do kam bo mogla Nemčija igrati komedijo z razorožitvijo in revizijo mirovnih pogodb, in kako dolgo jo bo pri tej igri podpirala Italija. Morda Mussolini še ni opustil načrta o mednarodni konferenci velesil, ki so podpisale mirovne pogodbe, in ki naj bi se vršila v Stresi, Pallanzi, Milatu ali Torinu. Zdi se, da je italijanska vlada vendar preveč oprežna, kakor da bi se spuščala v take negotovosti. Zato bi italijanska vlada raje videla, da izide pobuda za tak konferenco od strani predsednika angleške vlade. Macdonald s svojega se-

danega vidika pa tudi ni naklonjen ka koršniki prirodi. Je bolj za načrt svojega bivšega tovariša Hendersona, ki predlagajo, naj razorožitvena konferenca sprejme vsaj načrt bodoče razorožitvene konvencije. V tem načrtu naj bi bila samo načela splošne razorožitve. Načela imajo to dobro stran, da ne zahtevajo velike preiznnosti in števil, ki bi o njih diskusija lahko trajala do neskončnosti. Toda francoska delegacija si bo dobro premisliла, preden bo sprejela neka načela, ki utegnejo imeti dalekosežne posledice, kot npr. načelo o enakopravnosti v oboroževanju.

Pariz, 13. marca, AA. Po vseh iz neve se zdi, da je predsednik britanske vlade Macdonald zelo pesimističen začrtanec razorožitvene konferenca. Macdonald se je prepričal, da so razprave o razorožitvi prišle na mrtvo točko, tako da v sedanjih razmerah ni mogoče računati niti s skromnimi rezultati v Zvezni. Zato se bo konferenca najbrž odgodila za mesec dni ali pa za pet tednov. Da bi na to pristali tudi Nemci, ki so kategorično izjavili, da odgovoditev konference vnaprej odklanjajo in prav tako tudi vsako zavčano rešitev razorožitvenega vprašanja, bodo v Zvezni skušali dosegči, da postavijo predlog o odgovoditvi konference italijanski delegat.

Po drugi strani pa doznavata ženevske dopskopni lista »Petit Parisien« Albert Julien, da je zdaj tudi Italija zavzela odklonilno stališče glede zaključitve konference, kakor to predlaga Macdonald kot likvidacijo razorožitvene konference. Albert Julien celo pravi, da ne bo presenetilo, če pride v kratkem do dramatičnega dogodka: da bosta Nemčija in Italija istočasno zapustili konferenco.

Strašna razdejanja v Kaliforniji

Škodo po potresu cene na pol milijarde dolarjev — Številno žrtev še ni ugotovljeno

Los Angeles, 13. marca. Potresna katastrofa, ki je pretekli petek zadela Južno Kalifornijo, predstavlja eno največjih potresnih katastrof v Ameriki. Potres je bil tako močan, da je spremenil na tisoče domov in palac v razvaline. Število črtevskih žrtev še vedno ni točno znano, ker še niso utegnili razkopalni ruševini in ker se potresni sunki še neprestano ponavljajo. Včeraj popoldne je bil zopet močan potres, ki je porušil mnogo hiš, poskodovanih že pri prvem potresu.

Najhujšje je razdejano mesto Long Beach. Tam ni niti ene hiše, ki bi bila neprizadeta. Zemlja je na mnogih krajinah razpokana, zaradi česar so uničeni tudi vodovod, plinovod ter vse električne in telefonske napeljave. Samo v trgovskem delu mesta, ki ga je po potresu docela uničil požar, cene škodo na 25 milijonov dolarjev. Oblasti so organizirale pomočno akcijo in osnovale javne kuhinje na prostem, kjer dobivajo begunci brezplačno hrano. Bolnice so vse prepaločene in so mnogo težje ranjenih moralni prepečljivi v pokrajine, ki od potresa niso bile prizadete.

Po splošni cemitvi znaša Škoda, ki je povzročil potres, skupno približno 4 do 500 milijonov dolarjev. Ranjenih se zdravi v bolnicah 6432 oseb,

število smrtnih žrtev pa je dosedaj ugotovljeno na 226. Mislijo pa, da bo znatno višje, ker je pod razvalinami še mnogo mrtvih. Po sodbi strokovnjakov bodo manjši potresni sumki trajali še več mesecov, dokler se zemeljske plasti ne bodo uravnale.

Kalifornijska vlada je imenovala poseben odbor, ki ima načelo proučiti obnovno opustošenih pokrajin. Odbor bo sestavljal vse potreben proračun ter se bo kalifornijska vlada obrnila za finančno podporo na zvezno vlado. Obnovljivena delu naj bi služila obmena za omiljenje brezpostnosti.

Roosevelt je optimist

Washington, 13. marca. Predsednik USA Roosevelt je imel po radiju govor, v katerem je izjavil, da bodo mogle banke, ki otvorijo svoje blagajne ta teden, ustreziti vsem zahtevam svojih klijentov in zadostiti vsem lastnim potrebam. Ne morem pa jamčiti za to, da bodo vse banke otvorene ali pa da ne bo nobenih individualnih izgub. Storili pa bomo vse, kar je v naši moći, da preprečimo izgube. Novi papirnat denar je bil izdan le proti zadostnemu jamstvu s strani bank. To so jamstva, s katerimi razpolaga vsaka dobra banka. Uspeh vseh teh ukrepov pa je odvisen, je kontakl Roosevelt, od sodelovanja in inteligenčne podpore občinstva.

Dr. Maček izročen

državnemu sodišču

Tudi zoper dr. Korošca vodi državno sodišče preiskavo zaradi zločina po § 3 zakona o zaščiti države

Beograd, 13. marca. M. Državno sodišče za zaščito države je uvelodilo na predlog državnega tožilca kazensko preiskavo zoper doktorja Vladimira Mačka zaradi zločina po členu 3. zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi ter odredilo zoper njega preiskovalni zapor. Dr. Maček je bil 11. t. m. prepeljan v zapore državnega sodišča v Beogradu.

Proti dr. Antonu Korošcu, ki je kon-

finiran v Vrnjački Banji, vodi isto sodišče preiskavo zaradi zločina po čl. 3. zakona o zaščiti države. Dr. Korošec je večkrat kategorično zanikal, da bi bil on avtor znanega punktaškega proglaša, ki je bil z njegovim podpisom izdan v Ljubljani dne 31. decembra 1932. Pri zasliševanju je dr. Korošec preiskovalnu sodnico izjavil, da sploh neča odgovarjati na stavljenia vprašanja. Preiskava se nadaljuje.

Narodna skupščina bo imela dnevno tri seje

Danes popoldne se bo pričela proračunska razprava — Skupščina bo za dobo razprave zasedala skoraj permanentno

Beograd, 13. marca. Danes dopoldne se je vršila plenarna seja poslanskoga kluba JRKD. Na seji so bili načrtoči tudi člani vlade z ministrskim predsednikom g. Srščičem na čelu. Na mestu obolelega predsednika g. Nikole Uzunovića je vodil sejo podpredsednik Ilija Mihajlović. Na seji so razpravljali o proračunski razpravi v Narodni skupščini. Za razpravo je prijavljen od poslanskega kluba JRKD 53. govornikov.

Predsedstvo Narodne skupščine je danes objavilo, da se bodo pričenši z

sta ugajala melodiozni tango in valček »La donna e mobile«.

Agiilni konzervatoristi so zadovoljni tudi z materijelno stranjo prireditve. Ljubljanska publike je s tem pokazala velike razumevanja za stremljenja ambicioznih konservatoristov, ki bodo porabili čisti doček prireditave za izpopolnitve strokovne knjižnice in glasbene literature ter za subvencioniranje prepotrebnih konservatoristih ekskurzij.

Kitajska protiofenziva

Tokijo, 13. marca. AA. Kitajski oddelki so vprizorili ljute napade na prejaz Hsilenku, ki bi ga radi vnovič zavzeli. Napadi se ponavljajo že od četrtka. Snetki pa so japonski oddelki prešli v protinapad in pregnali Kitajce. Na kitajski strani je bilo 200 mrtvih.

Tudi Holandska se boji za svoje zlato

London, 12. marca. AA. Iz Haaga poročajo: Holandski uvoz je znašal v prvih dveh mesecih letosnjega leta 181 milijonov, izvoz pa 113 milijonov goldinarjev. V teh številkah pa ni vsebovana trgovina z zlatom in srebrjem. Holandska narodna banka je sklenila, da ne bo dajala več zlata druži, kakor samo proti potrditi holandske centralne banke. To pomeni omejitev prodeje zlata zasebnim bankam, nikakor pa ne opustitev trgovine z zlatom pri podprtju mednarodnih deviz.

Neresnične vesti o Lombardu

Ljubljana, 23. marca. Včeraj in dan so se po mestu razširile napade na prejaz. Informirali smo se na sodišču in zvezeli, da so te vesti neresnične. Lombard je zaprt v samotni celici številka 155, je popolnoma zdrav in ne misli na samomor. Pač pa je davi prosil, naj mu prinese papir in potrebe tiskovine ter listine, da bo vložil niznostno pritožbo odnošno pročinko glede revizije procesa.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA Devize: Amsterdam 2305.40 — 2316.76, Berlin 1357.91 — 1368.71, Bruselj 801.35 do 806.29, Curih 1106.35 — 1113.85, London 197.64 — 199.24, Pariz 22

V Ljubljani imamo 3590 hiš

Za omiljenje stanovanjske bede je mestna občina zazidala 55 milijonov

Ljubljana, 13. marca
Petkov diskursiški večer v magistratni posvetovalnici je bil posvečen zgradbi mostov, kanalov in javnih nasadov, obravnaval se je pa tudi regulacijski načrt. Zaradi obilice gradiva niso mogli vsi predavatelji podati svojih referatov in se bo o tem razpravljalo na prihodnjem večeru. Vsi referati so bili izredno zanimivi in je bil vsak referent ob koncu nagrajen z odobravljeno. Pri debati je župan dr. Puc pojasnil regulacijski načrt mesta. Stari regulacijski načrt je predvideval zidave v obliku kvadratov, kjer se krizajo ulice pravokotno in odsekano, kakor to vidimo pri velemeštih v Ameriki. Pokazalo se je, da tako zidava ni v skladu s higijenskimi zahtevami današnje dobe in se je zaradi tega načrt preduredil. Sedanj načrt predvideva najkrajše zvezne ceste potekajo radialno in centralno, hiše so obrnjene proti jugu, tako, da ima solnce čim več dostopa. Velika važnost se pri tem polaga na nasade, regulacijski načrt stremi za tem, da se uresniči zamisel vrtnega mesta. Delo napreduje seveda le postopoma, navzlic temu pa je sedanja občinska uprava storila v tem pogledu več, kakor vse dodejanje.

O gradbenih prilikah in zadevah ljubljanskega mesta je poročal načelnik gradbenega odbora inž. Lado Bevc. Do leta 1914. se je mesto razvijalo večinoma le okoli Gradu in se odtot širilo na vse strani. Na severu je razvoj naletel na težave na železniški progri in smodnišnic, čeprav je tam svet najbolj zdvir. Tudi ni bilo primernega regulacijskega načrta in se je šele z novim, začelo mesto širiti tudi na sever. Stari načrti so imeli napako, da so bile vse ulice trasiранe od severa proti jugu ali od zapada proti vzhodu, tudi so bile ulice preozke. Novi svetokrizski načrt omogoča dostop solnca v vse ulice, poslopija in vrtove. Glavne prometne komunikacije so projektirane v tako izdatni širini, da nas bodenost ne bo presenetila. V centru so se obvarovala vsa staro poslopje umetniške vrednosti. V povojni dobi so se zidale večinoma enodružinske do dvodružinske vile z vrtovi in se je obsežnost mesta zelo razširila. Ker pa se odvajajo stanovanja v centru lažje, so v zadnjem času začeli graditi pet do šestnadstropne stanovanjske kolose v centru mesta.

Predvojno prebivalstvo Ljubljane je stanovalo v 2228 hišah. Prigradiло se je vedno toliko, kar je odgovarjalo naravnemu pri-

Ø individualizmu in kolektivizmu

Zivimo v času, ki ga bo bodoča zgodovina nedvomno označila kot prehodno dobo, ko so se sodobniki sicer zavedali velikega problema: ali posameznost oziroma individualizem ali kolektivizem, oziroma prisilna nivelizacija, niso pa v zvezi s tem odločilnim vprašanjem, ki tvori integralen del sodobnega naziranja o življenju, soljudeh in lastnem poklicu, aktivno sodelovali v borbi proti lažnemu principu enakosti, ki postavlja človeka ne glede na njegove individualne zmožnosti na enako višino ali bolje enako nižino.

Pod »sodobnik« je treba razumeti one individualite, kulturne in gospodarske soustvaritelje, ki čutijo v sebi močno zavest, da je prisilen kolektivizem za nadpovprečno posameznika škodljiv in da bi mogli utoniti v kolektivni množici le proti svoji lastni volji. In med temi individualisti, ki so v zasebnem življenju dostikrat celo partikularisti, opažamo pri njihovem kulturnem in gospodarskem delu bolno ljubimskanje s kolektivizmom. Na vseh straneh slišimo in čitamo, da zlasti gospodarstvo ne sme biti zasebna zadeva, oziroma stvar posameznikov in da so v gospodarstvu vsi napori in uspehi le kolektivni. Gospodarstvo je v bistvu vsele zasebnih zadev. Tudi v kolektivističnih razporeditvah, le da se v tem individualne zmožnosti in sile ne morejo in ne smejte razmehniti. Ze to je zadosten vzrok, da se ne more noben delovni človek, ki se zaradi svojih sposobnosti noče zavoljeti z nizkim kolektivističnim standardom, nad katerim je vsako priznanje individualne zmožnosti nemogoče, spriznati z načeli kolektivističnega dela. Kolektivistična razporeditev dela pozna sicer ostre kazni za posameznike, ki se pregradi na račun

rom v korist celote. Za primer vzemimo samo eno kolonizatorje, ki so v prejšnjih desetletjih ali še prej ustvarili bodisi v pragozdovih bodisi v zauščenih pokrajinh novo življenske pogoje za neštejti ljudi. Da se postavili na stališče »človeka vrednih delovnih pogojev«, ne bi napravili ničesar. Tudi danes v naraščajoči kriji so ljudje, ki se ne bojejo za obstanek, toda kje naj izrabijo in izkoristijo svoje moči v osebni blagor in v korist skupnosti? Sovjetska Rusija je jasen vugled, da kolektivistični red ne more izboljšati tega stanja.

Nikjer ni nobenega znaka, ki bi kazal na utemeljenost preloma z individualističnim duhom v prilog ublažitve eksistenčnega boja in še manj za povzdigo splošnega blagostanja. Pač po so znaki, ki kažejo, da bi ne bilo bolje niti tedaj, ako bi se uveljavilo načelo nasprotnikov »meštanskega sveta«, da gospodarstvo ni zasebna zadeva posameznikov. Spoznanje, da je vsako podjetje del celotnega gospodarstva in da služi skupnosti, vodi do prepričanja, da vrši posameznik s svojim delom veliko uslužbo človeški družbi. Skupnost je zato zmerom interesirana na prospevanju posameznikov.

Vsek dan slišimo, da je tako zvani kapitalistični gospodarski ustroj kriv sedanjega kritičnega stanja. Kolektivisti se radi poslužujejo te fraze, da bi zatrli v posameznikov zaupanje v individualistično gospodarstvo. Kdo pa zna primerjati in ločiti dobre in slabe strani individualističnega in kolektivističnega reda, ve, da tu ne gre za nikak kapitalizem, ampak za ustroj človeške narave. Ali ni značilno, da zmanjuje zadnja leta na področju državnih, gospodarskih in političnih interesov načelo individualizma, da pa se širi istočasno med ljudimi ideja kolektivizma? To se pravi med onimi, ki pričakujemo, da bi se megli kot del množice okoristiti na račun drugih. Nihče, ki stremi za napredkom in čigar zmožnosti presegajo povprečnost, ne more biti za kolektivizem, ki ne pozna samozavesti in ustvarjajoče volje posameznika do dela. — U. S.

Sport

Občni zbor MK Ilirije

Včeraj zjutraj se je vršil v hotelu Strukelj občni zbor Motokolesarske Ilirije, enega najstarejših naših sportnih društev. Predsednik g. Zalokar je pozdravil navzoče, se spominjal pokojnih članov in kratko poročal o delovanju društva, ki je bilo vesversansko zadovoljivo. Iz tajniškega poročila agilnega g. Jakoba Gorjance je bilo razvidno, da je beležila Ilirija tudi v minulem letu prav lepe uspehe, tako kolesarska, kakor tudi motociklistična sekcija. Med kolesarji si je priboril več prvih mest Abulinar, ki je postal vreden naslednik Soljanja, naravnost senzacija je pa vzbudil naš dirlkar Staric iz Kranja, ki je lani na dirkalnici v Zagrebu prispel kot četrti na cilj za slovitima angleškima dirkačema Butterlijem (srebrna pšica) in Bekketsonom (rdeči vrag) ter letičnim Dancem Nil Soorensonom. Pustil je za seboj Štrbana in

Vsi poskusi, da bi se sredstva v borbi za gromiti obstanek poenostavila, kažejo, da so naporji visoko stojetih individualistov zne-

Uročica in postavlja na diktalni program nov nacionalni rekord, ki je samo za nekaj petink slabši od internacionalnega. Postal je ljubimec zagrebške publike in v Zagrebu se ga proglašili za »letetega Kranjca«.

Blagajniško stanje, o katerem je poročal g. Fritz, je v splošnem povoljno. Po poročilih drugih funkcionarjev, iz katerih je bilo razvidno, da društvo marljivo dela, je bil sestavljen program za bodoče leto, način pa so sledile volitve.

Pri volitvah je bil za predsednika izvoljen g. Zalokar, za tajnika Kepc, za blagajnika Fritz, v odbor kolesarske sekcijske pa Pele, Solar, Martine, Gregore in Kalan; namestnik Kastelic. V sportno komisijo: Nardin, za motoskejco pa: Jerman, Miklavčič, Maček, Holzhauser, Kreč, namestnik Pišnat; v sportno komisijo: Pišnabacher, prof. Ravnik, Kochbeck, Gabrijel Vodiček, Miroslav Zupan, inšt. Stanko Bloudek; v nadzorni odbor: G. Jose Gorec kot ustavnitev klubu je bil tudi izvoljen za starostnika predsednika.

Velika Ljubljana s priklapljenimi okoliškimi občinami ni daleč pred nami. Občina je ukrenila vse potrebno, da bo novi načrt odgovarjal modernim zahtevam. Veliko važnost je polagala občina tudi na stare spomenike gradbene umetnosti iz prejšnjih stoletij. Po nasvetih arh. Plečnika so se uredili razni trgi in nasadi, pred urenjevjem pa je tudi preuredivljen ljubljanskograđevnik. Okolice Šišavske cerkvic, letnega gledališča v Tivoliju itd. Predvidena je tudi zgraditev novega rotovza. Mnogo se je storilo glede tlakovanja, ki je bilo prej popolnoma zanemarjeno. Zdaj imamo tlakovanih cest v mestu že 15 km. Tačko pa vojni je cestno omrežje doseglo dolžino 111 km, danes pa obseg je 148 km. Gleda se posipanja je nujno potreben kvalitetni material, kajti dobro vzdrževano cestno omrežje je eden glavnih predpogojev za dobro zdravstveno stanje vsakega mesta. Tudi kanalizacija mora biti smotreno izpeljana in se je v tem pogledu napravil velik korak naprej. Dočim smo imeli l. 1914. 27.760 km cestnih kanalov, smo imeli koncem lanskoga leta že 61.740 km in se je tretjina vseh del izvršila od l. 1927. dalje.

Najvažnejše sedanje javno delo je regulacija Ljubljane in z njo zvezano osuševanje barja. Tozadenvi stroški so preračunani na 40 milijonov Din in bo občina prispevala eno tretjino. Mesto bo znatno pridobil, skozi mesto bo tekla čista Ljubljana. Barjani pa bodo s smotrenim obdelovanjem osušene zemlje pridobili velika polja in bo lahko Barje s povrtnino in poljskimi pridelki zlagalo mesto. Promet se bo vrnil s colni od Vrhnik do Ljubljane in bo tako obnovljeno staro colnarjenje, kakor v prejšnjih stoletjih.

V tem ihpu je privolil mimò neki kolesar, ki ga je knjigovodje prošil, naj mu pomaga. Kolesar je nemudoma ubral na bližnjo orložko postajo. Pijani fantje so se prestrašili, izpustili žrtve in obe dami ter pobegnili. Večina je zbežala pod most, kjer so se skrili. Orožniki so jih na krmu izsledili in aretilali.

Obema damama se sicer ni nič zgodilo, toda prestali sta hud strah, kasor tudi knjigovodje sam, ki je bil v smartni nevarnosti. V interesu javnosti je treba nezamerno nekaj empatično kaznovati. Zelenti bi, da bi orložniki ob nedelji, ko prihaja na Ježico in v Černuče na tisoče Ljubljancov, posvetili javni varnosti malo ved pozornosti, da se tak napadi ne bodo ponavljali, kar bi bilo tudi v škodo ondolnega prebivalstva, ki ima vendar do Ljubljancov lepe dohodek.

ČRNI HUZAR

Iz Trebnjega

— Strossmayerjeve proslave, ki se je vršile včeraj popoldne pod okriljem sokolskega društva Trebnje, se je udeležilo precej tukajšnjega občinstva. Govornik řešitelj g. Saša Dominiko iz Dol. Nemške vasi pri Trebnjem je seznanil navzoče z delom in uspehi velikega pokojnika in je posebno poudaril, da je bil Strossmayer kot svečenik vedno med prvimi in odločnimi borce jugoslovenske. Državni moški pevski zbor je odpel par pesmi, učenci osnovne šole so pa nastopili z deklamacijami. Proslava sama je uspela kar najlepše — pogrešali smo pa tudi to pot onih, kaj jih pri takih in sličnih proslavah ne opazimo nikdar.

— Vozne olajšave za poset Trebnjega. Koker je bilo že objavljeno, je Trebnje uvrščeno med letovišča. Zato veljajo za tujce, ki prihajajo v naš kraj, vse ugodnosti letovišča, predvsem olajšave potovanja po zelenici. Tako znaš za časa sezone popust 50%, izven sezone pa 25% in to za tujce, ki prebijajo v kraju predpisani čas. Letos bo Trebnje na tujih prav gotovo mnogo pridobil, posebno pa bo kez pot uveden izletniški vijak, ki ima pa še posebne vozne olajšave. Tujko prozneti pripravljeni odbor je stopil v stik z dolenskim društvom »Krk« v Ljubljani in bo v najkrajšem času organiziran večji izlet v Trebnje. Trebnje bo tudi razstavilo na razstavi »Dolenjek« ob času veselješma in vse kaže, da bo tujski promet letos za nas posebno zadovoljiv. Prosimo, da podstavite vse načine, da bo tujci priznani in včasih organizirani.

— Če Umlja je v soboto 11. t. m. zjutraj v Celju (Pred grofijo 10) v 71. letu starosti ga, Marija Urhova, roj. Wippova, voda po mestnem stražniku in mati odvetniškega pripravnika g. dr. Karla Urcha v Celju. V celjski bolnici so umrl 10. t. m. 56letna Helena Apatova iz Zagrade, 10letni posetnikom sin Josip Šuštar s Kalobjem in 1 leta star sinček perlice Leopold Kokal iz Gabenja pri Celju. Na Zgornji Hudinji pri Celju je umrl 2letni tesarjev sinček Ivan Kmecel, na Spodnji Hudinji pa 4 meseca star sinček delavca Drago Galof.

— SK Ilirija (Ljubljana): SSK Celje 7:1 (5:1). V nedeljo 12. t. m. popoldne je bila na Glaziji v Celju otvorena letošnja nogometna sezona s prijateljsko tekmo med SK Ilirijo iz Ljubljane in SSK Celjem. Tekmo, ki se je vršila ob lepem sončnem vremenu, je prisostvovalo nad 600 gledalcev. Gostje so nudili lepo kombinacijsko igro in so bili v premoci. Več lepih šans pred nasprotnikom so zastrellili. Najboljši mož na polju je bil F. Pfeifer. Mostnik SSK Celja se je močno poznao po manjšanju treninga. Igralo je pozdravoval

na, temveč vsakdo, ki ga je poznal. Mir prahu njegovemu, žalujoci naše iškreno sožale!

— Vsi lastniki dvokoles, ki so plačali takoj pri oddelku finančne kontrole, naj dvignejo prometne knjižice pri županstvu takoj. Oni pa, ki takse se niso plačali, naj se pa v zadevi vseeno prijavijo tudi pri županstvu, ki bo strankam najbolj prikladen, da jim ne bo treba po iste osebno k davčni upravi v Novo mesto.

ČRNI HUZAR

Iz Trbovelj

— Predavanje o novem obrnem zakonu.

V petek se je vršilo v lokalni Društvo rudniških nameščencev na Vodah predavanje o novem obrnem zakonu. Predaval je številni udeležbi centralni tajnik Zvezde privarnih nameščencev dr. Košč iz Ljubljane, ki je obširno tolmačil vse ugodnosti ter socialno zaščito, ki jo nudi nameščencem novi obrnти zakon. Službeno razmerje med rudniškimi nameščenci in njihovimi delodajalci je v bodoči urejeno na podlagi novega obrnega zakona, preje je bilo pa na podlagi rudarskega zakona, ki pa je bil glede začete mnogo slabši nego je novi obrnти zakon. Ta vsebuje socialne zaščitne določbe za nameščence in delavce, pa tudi za nameščence, ki uživajo po novem zakonu posebno zaščito. Zakon deli nameščence v dve kategoriji, v take, ki vrše višje netrgovske posle, t. j. specijalno tehnično znanje in v nameščence, ki vrše pisarniške in njihovi enake posle. Po novem zakonu spadajo tudi rudniški pazniki med nameščence. Predaval je obširno razložil službeno pogodbod, uveljavljenje odvovednega roka, vprašanje po novem dopustu, odpravnine, določbe o spričevalih itd., ter zaključil, da novi obrniti zakon pomeni velik korak naprej v naši zakonodaji. Rudniški nameščenci so lahko začoljni, da so pod zaščito tega modernega in naprednega socialnega zakona. Za svoja izvajanja je predaval žel zasluženo priznanje.

Z Jesenic

— Doba kulturnih prireditev in občinskih zborov. V zadnjih dneh se je vršila cela vrsta občinskih zborov in prireditve. V petek zvečer je bil občni zbor SK Bratstva v Kazni, dočim je SK Svoboda zborovala včeraj popoldne v Delavskem domu. Popoldne je bilo zborovanje železničarjev pri Paaru. Gledališki odsek Sokola na Jesenicah je v nedeljo popoldne vprvoril veseljivo »Studentje smu«. Veseljivo je sijajno uspela, izvrstna je bila Berlotovo režija. — V nedeljo zvečer je pevski odsek Svobode v Delavskem domu priredil koncert slovenskih narodnih pesmi, ki je pokazal lepo harmonijo zborov. Sokol na Javorniku pa je vprvoril drama »Rožmarin«. Krasni češki film »Pred maturom« je bil posebno obiskan.

— Sprememba poseli. Hijo posetniku Ignacu Štefalu, ki stoji sredi Jesenic, je kupil trgovec Ivan Tramšek. — Preuredivi sokolskega telovadnišča. Jeseniški Sokol bo popolnoma preuredivi svoje letno telovadnišče, da bo odgovarjalo in zadoščalo vsem zahtevam moderne telesne vzgoje na prostem. Načrte je napravil Drago Cesar.

— Tragična smrt uglednega posetnika. V petek okrog 4 zjutraj je v hipni duševni zmedenosti skočil skozi okno prvega nadstropja posetnik in gostilničar g. Pavel Leskovec z Javornika. Priletel je naravnost na glavo in si prebil lobanjo. Na pomoč je bil pozvan zdravnik dr. Marčič z Jesenic. Toda nesrečnemu Leskovcu ni bilo več pomembno, po večurnem trpljenju je podlegel hidom poškodbam. Pokojni je bil daleč način znan in čisan mož. Pred letom dne si je postavil novo hišo, neozdravljiva življenja bolezen pa mu je prekrizala vse lepe načine in ga pognala v prezgodnjem grob.

Iz Celja

—

Dnevne vesti

— Imenovanja na naši univerzi. Za izredna profesorja na vseudišču kralja Aleksandra I. v Ljubljani sta imenovana dosedanja docenta gg. ing. Romeo Strojnik na tehniški fakulteti in dr. teol. Josip Turk na teološki fakulteti, za privatnega docenta na filozofski fakulteti je imenovan profesor učiteljske šole v Ljubljani g. dr. Stanislav Gogala, za lektorja francoškega jezika pa g. Jean Lacoste. Cestitamo!

— Vpisovanje na univerzi. Mnogo preveč se je o tem vpisovanju govorilo, razburjalo in lagalo, danes nam pa univerza sporoča, da se je dosedaj vpisalo 1400 študentov in slusateljev. Torej jih od normalnega števila manjka le prav malo, ki se pa lahko vpisuje še 14., 15. in 16. t. m., ko se bo vpisovanje nadaljevalo. Upamo, da se je tudi naša prevrata miladina ohladila in izpametovala ter se vrne k trenemu delu, nameč v svojim studijam.

— Solin na univerzi se lahko plača v dveh obrokih. Slusateljem univerze solnine ni treba plačati takoj, temveč jo lahko plačajo po vpisu naenkrat ali pa v dveh obrokih. Prvi obrok morajo plačati najpozneje do 15. aprila, drugi obrok pa do vstetege 15. maja.

— Odlikovanje članov Rdečega križa. Na predlog ministra socialne politike in narodnega zdravja so odlikovani za podporo, ki so jo nudili siromašnim in brezposelnim delavcem, tle član Rdečega križa: Z redom sv. Save III. stopnje odvetnik in predsednik oblastnega odbora RK dr. Viljem Krajčič, upokojeni prosvetni inpektor in podpredsednik oblastnega odbora RK v Ljubljani Josip Wester, zasebni uradnik iz Guštanja in tajnik mestnega odbora Rajko Kotnik, pisarniški upravnik v pok. in skladščnik oblastnega odbora v Ljubljani Anton Jagodič, soprog trgovca v Šoštanju in blagajničar, mestnega odbora RK Ivanka Senica, knjigovodja Mestne hranilnice in blagajnik oblastnega odbora RK v Ljubljani Josip Mešek ter zdravnik in ustanovitelj mestnega odbora RK dr. Boštjan Erat v Dravogradu; z redom jugoslovenske krone IV. stopnje odvetnik in predsednik mestnega odbora RK v Ljubljani dr. Oton Fettich ter profesor in član mestnega odbora RK v Ljubljani Franc Kobal: z zlato kolajno za državljanske zasluge pa trgovka iz Pristave in predsednika mestnega odbora RK v Polhovem gradiču Marija Grašič.

— Izpremembre v naši vojski. Napredujeli so v čin kapitana I. klase kapitan II. klase Franjo Golob, v čin rezervnega podporočnika Evgenu Tršler, Ivan Kron, Branko Polak, Ivan Černič, Ivan Bitenc, Ivan Berger, Rudolf Kremling, Ivan Ružič in Feliks Robiček; v čin rezervnega podporočnika naredniki-dikaji Drago Stepišnik, Franjo Zgombu, Bogomir Pregej, Vladimir Kuh, Vincenc Kosak, Jože Kos, Viktor Selinger, Franjo Steinzer, Luka Lončar, Pavel Pauš, Leon Erzen, Oton Pancer, Alfred Planter, dr. Josef Tolentini in Veljko Gortan; v čin rezervnega nižjega vojnega uradnika IV. klase ekonomike stroke naredniki-dikaji J. Zen, Iv. Miljas, Fr. Pavec, Mirko Štrager, Fr. Hribenik, Karl Kerper, Bruno Prister, Iv. Podolski, J. Golič, A. Streker, Rudolf Krut, Milan Junker, Vladimir Lorber, Josip Závodek, Janez Kanc, Jakob Stern, Ivan Dodik, Franc Kunaver, Miljutin Crevar, Hinko Hiršler, Ivan Kukmajster, Zvonimir Lokar, Franc Košič, Slavko Stanečar, Edvard Rupnik, Mihail Plevnik, Anton Pohar, Vladislav Strgar, Franc Bele, Franc Smole, Viktor Planšek, Gustav Bobulj, Rudolf Žiška, Ivan Lorenci, Alojz Konhauser, Ivan Herenčič, Leopold Sadler, Milan Pavlovec, Milenko Novak, Ivan Periškič, Miroslav Adler, Ludvik Smuderl, Leopold Koščina, Franc Borko, Jože Rok in Vladimir Rodič, v sanitetni stroki pa Franc Žgur. Na lastno prošnjo je upokojen konjeniški polkovnik Vladimir Seunig; v aktivne orožniške službe so prevedeni rezervni pehotni poročnik Artur Svetlič, artiljerijski poročnik Rudolf Kremling, rezervni zrakoplovni podporočnik Egidij Čeh, rezervni pehotni podporočnik Dušan Sedlar in rez artiljerijski podporočnik Albin Hrast. V zrakoplovstvu so pa prevedeni artiljerijski poročnik Vladimir Ferencina ter artiljerijska podporočnika Josip Čad in Franc Berginec.

— Opozorilo brezposelnim. Iz raznih banovin prihajajo poročila, da prihaja zadnje čas v večja mesta naše države — tudi iz najoddaljenejših krajev — vedno več brezposelnih delavcev v nadi, da bodo dobili tam kakšno zaposlitev. Ker primanjkuje dela tudi domačinom, navadno ne dobre nobenega dela, zato ostanejo brez vseh sredstev ter prosijo podpore pri dotičnih kr. banskih upravah občinah in hramitarnih ustanovah, ki jim pa zaradi splošnega pomanjkanja sredstev ne morejo nuditi podpore. Tako so izpostavljeni raznim nemirnostim in težavam ter nimajo niti sredstev za povratek. Glede na to svetuje, da vsem brezposelnim in tudi drugim naj ne hodijo iz svojih občin iskati dela v večja mesta, ker ga zelo težko dobe, pa tudi na podporo danes ne morejo računati.

— Iz »Službenega lista«. Službeni list kr. banske uprave dravske banovine št. 20 z dne 11. t. m. objavlja pravilnik o opravljanju državnega strokovnega izpitja v kmetijskih stroki za uradniške prizapravne s fakultetno izobrazbo razpored zvanja uradnikov sodne pisarnice v območju viš. dež. sodišča v Ljubljani in v Splitu. Izpremembro odredbe o izpitni komisiji za mojstrske preizkušnje zidarjev, tesarjev, kleštarjev in studenčarjev v tolku, da se vseč prof. ing. Jaroslav Förster na lastno prošnjo razrešuje dolžnosti in postavlja na to mesto pooblaščeni ing. arch. Dragotin Fatur, objave banske uprave o pobičianju občinskih troškarin v tekočem letu in v posebni prilogi abecedno kazalo za družgo polletje 1932. kosi 52—104.

— Zobotehnički dobe svojo zbornico. Včeraj so imeli zobotehnički savezki banovine v Zagrebu občni zbor, na katerem je predsednik njihovega društva A. Fleischer poročal o prizadevanju organizacije, da bi se položaj zobotehnikov zboljšal. Zobotehnički so si končno prizorili svoje pravice, ki so jim zajamčene s posebnim zakonom. Po določbah novega zakona bo ustanovljena v Zagrebu dantistična zbornica za savsko, dravsko, vrbasko in primorsko banovino.

— Vpisovanje na zagrebško univerzo. Redno vpisovanje na zagrebško univerzo bo danes do vstetege 17. t. m. za one, ki so bili že vpisani, pa do 22. t. m. Da se onemogočijo nemiri na univerzi, bodo puščali v poslopje samo študente z legitimacijami in v določenem številu. Rektor je sklenil, da se bo vpisovanje vršilo potom pošte. Strogo je prepovedano nositi na univerzo orložje.

— Tuje na našem Jadranu. Dunajsko vseudiščno pripravlja veliko potovanje svojih profesorjev in študentov ob naši in grški obali. Pa tudi več nemških univerzitetov organizirati ekskurzije po našem Jadranu. V soboto popoldne je prispeval v Split znana filmska igralka Gita Parlo, ki je odpotovala včeraj na Sušak. Letos se obeta našemu Jadranu živahniji turški promet, kakor je bil lani. Prihodnjo nedeljo prispe v Split veliki parniki »Saturnia«, ki pripelje 135 potnikov.

— Spor v centralni organizaciji rezervnih oficirjev. Deset članov središnje uprave Udrženja rezervnih oficirjev in bojevnikov objavlja v beograjski »Politiki« izjavno, nanašajočo se na izjavo znanega beograjskega odvetnika dr. Bogomira Bogiča v zadevi Ratničkega doma. V tej drugi izjavi je rečeno, da prejšnja izjava ni bila izjava središnje uprave, temveč samo poedinih članov, in da predsednik g. Milan Radostavljević v udruženju ni delal vedno v skladu in duhu pravil in sklepov uprave, niti je bila ona z njegovim postopanjem vedno sporazurna. Tako je g. Radostavljević te dni objavil v »Ratničkem glasniku«, da bo 26. marca v Beogradu skupščina, središnja uprava pa o tem še ni sklepala.

— Neupravičeno plačevanje telefonskih storitev. D. št. 19.127-IIIa-1933 Dravska direkcija pošte in telegrafov opozarja vse tiste telefonske naročnike, ki imajo svoje telefone postavljene v javnih lokalih (kavarne, hoteli, restavracije, bifeji, gostilne itd.) in ki zahtevajo za uporabo telefona v lokalnem prometu placiči pristojbine na § 78, točka II-3 zakona o pošti, telegrafu in telefonu, ki delča: Z dnarino kaznijo do 300 do 5000 Din se kaznuje telefonski naročnik, ki zahteva za uporabo telefona kakršnekoli pristojbine brez odobritve g. prometnega ministra. Ako se to ponovi, se takemu naročniku lahko vzame placa.

— Muzejsko društvo za Slovénijo sporoča svojim članom, da prejmejo v prihodnjih dneh Glasnik XIII. in priodoslovne razprave (1. zvezek II. knjige) le oni člani, katerih članarina je poravnana vsaj do incl. 1. 1930. Ostali pa lahko dobre knjige še po pravilih zacetale članarino. Odbor prosi vse člane, da plačajo članarino čim prej potom priloženih položnic, ker je od teh vplačili odvisno nemoteno izdajanje publikacij.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo lepo vreme. Že včeraj je bilo po vseh krajinah naše države lepo. Najvišja temperatura je znašala v Skopiju 18, v Splitu 12, v Mariboru 8. v Ljubljani 7.6 stopinj. Davi je kazal barometer v Ljubljani 769.3, temperatura je znašala —1.5.

— Pri zapeki, krvnem prenapolnjenju trebuhu, kongestijah, bolečinah kolniknih živec, bolečinah v kolku, zasopljenosti, hudem srčnem utripanju, migreni, šumenju v ušehi, omotici, pobitosti, povzročni naravnava »Franz Josefova« grečnica izdatno izpraznjenje črevesa in osvoboditev od občutkov tesnobe. Mnogi zdravniki uporabljajo »Franz Josefova« vodo tudi pri nadlogah climakterialne dobe z največjim uspehom. »Franz Josefova« grečnica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Iz Ljubljane

— V velikih skrbih so bili zopet nekateri meščani včeraj, ker niso vedeli, kako bi preživeli nedeljo. Bilo je namreč lepo vreme, pa niso vedeli kaj početi. Za spanje je nekoliko presvetlo, tako da kaj lepo sije sonce. Kljub temu so mnogi ostali doma in najpogumnojši izmed njih so priskočili na promenado. Popoldne se je meščanom zdelo izredno prijetno v okolici, zlasti tistim, ki so se krepljali po taku utrudljivem sprehodu na številnih postajah v preljubih gostinah. Mladina je pa idealnejša, zato je naskočila bližnje hribe. Zlasti mnogo je bilo izletnikov na Šmarjni gori. Zdaj se večina bivših smučarjev vadi v turistički, od kar ni več snega. Promet na tramvajski proggi med Št. Vidom in Ljubljano je bil popoldne zelo živahen. Posebno mnogo mladine je pa bilo pri nogometni tekmi, kjer so se ljude še najbolj komajajo na promenado. Vstopnice so že v predprodaji v knjigarni Glasbeni Matice.

— Iz Ljubljane. —lj Pomoči je padla stanca, ki je debele pokrila polja in vrtove, v mestu je pa pobeli strehe, da so tudi meščani zjutraj zvedeli za njo. Škode ni napravila noben, ker je narava še v zimskem spanju. Danes imamo krasno vreme ter je solnce naglo pobralo siano. Toplotna se je hitro dvigala. Zdaj je lahko upamo, da blizajoča se pomlad ne bo več kapitulirala pred zimom. Hujši mraz bi lahko pritisnil le, če bi zopet zapadel sneg, ki ga pa najbrž ne bo več. Za včeraj so ga napovedovali nešteči vremenski preročki, pa so se jim po-

steno povedli nosovi ob krasnem vremenu. Tistim, ki se zanimajo za vremenske pojave, svetujemo, naj opazujejo vreme ob ščipu. Znacilno je, da ob ščipu navadno veselj pada netoliko temperatura in da se rado zjeman. Nekateri sicer smatrajo za smereno vlogo vpliv lunin sprememb na vreme, vendar so ljudski opazovanja tudi vredna upoštevanja. Marsik je zmanjšal odkrila poznej, kar so ljudje vedeli že zdavnaj, samo razlagati si niso vedeli dobro.

—lj Nova trafka. Vsakdo ee je čudil, da že dolgo ni bilo v vsej Stritarjevi ulici, ki je vendar ena glavnih naših ulic, nobene trafike, a v malo večni trafi na Mestnem trgu spet znak nob doš, da moraš nasproti Šentlavču ali pa že tromostovje. Končno se je monopolska uprava vendar spomnila tudi tega nedostatka in dovolila vojni vdovi. Koželjevi, ki se je dosedaj borila z malo Narodno knjigarno, tudi prodaja tobaka in vseh drugih v trafikah navadnih stvari. Nova trafka je odprtă že od sobote in je res na pripravnem mestu, ker je tudi ob križišču tramvajske proge.

—lj Posuročlost. Včeraj so morali v bolnično prepeljati 44-letnega hlapca Valentina Medveščka, ki ga je nekdo v njegovem stanovanju osuval na glav in po vsem telusu, da ima vidne krvne podplutbe.

—lj Bluze, damsko perilo, torbice, trpežne nogavice in rokavice, Vam nudi v najboljši izbi tvrdka Miloš Karmičnik, Stari trg 8.

telj A. Cerkvenik pa bo predaval zanimivo temo: Nekoliko misli o Hitlerjevem pokretu. Večer bo izredno lep, pester in bogat. Pridite! Vstopnice po 3, 2 in 1 din.

162-n

—lj Posuročlost. Včeraj so morali v bolnično prepeljati 44-letnega hlapca Valentina Medveščka, ki ga je nekdo v njegovem stanovanju osuval na glav in po vsem telusu, da ima vidne krvne podplutbe.

—lj Bluze, damsko perilo, torbice, trpežne nogavice in rokavice, Vam nudi v najboljši izbi tvrdka Miloš Karmičnik, Stari trg 8.

—lj Samomorilni kandidat. Včeraj je v samomorilinem namenu pil solno kislino 27-letnemu mizarski pomočniku Alojziju Z. iz Florijanske ulice. Z reševalnim avtomobilom so ga prepeljali v bolnico, kjer so mu izprali želodec. Vzroč obupnega dejanja ni znan.

—lj Danes zadnjikrat Richard Tauber v opereti »Dežela smehljaka«. Na splošno željo ponavljajo ZKD ob 14.15 v Elitnem kinu Matici prekrasno Lahanjevo opereto z znamenitim pevcom Tauberjem v glavnih vlogah. Prijetljivi njegovega krasnega petja bodo imeli nepozaben užitek.

Velik koncert Hubadove župe

Nastopilo je 15 pevskih društv v moških in mešanih zborih s približno 600 grli

Ljubljana, 13. marca.

Včeraj, v nedeljo, 12. t. m. je Hubadov župan povodom svoje redne letne skupščine in v proslavo 30 letnico obstoja slovenske pevske organizacije (Zveze slovenske pevcev, zborov, Ljubljanski župe in Hubadove župe) J. P. S.) priredila ob 3. uri popoldne v Unionu pod vodstvom župnega pevovodja g. Zorka Prelovca koncert. Nastopilo je 15 pevskih društv v moških in mešanih zborih s približno 600 grli. Impozantna, samozavestna pevska enota, pred katere izvedbami moramo govoriti le z respektom. Vsled vsakelej nastopov so pevski zbori že takoj odčinili discipliniranje, da prihajajo na oder in odhajajo iz odra popoloma v redu kar sami, bilo nič najmanjšega drena, nikakega preklicanja in da se prihajajo na vseh načini vredni, da se namazano. Dobro so se Šiščeni z njim odrezali. Prav Nubežnji mešani zbor imajo Domžalci. »Domžale« vodi Ivan Kacinc. Okoli 30 je pevcev, pa zaležje skoraj skor. Predvsem mora pevovodja skrbeti za izpopolnitvene visokih glasov. To sem čutil zlasti pri »Franciu«. Tudi tempo je treba požuriti. Mirkovo »Kolo« je pa šlo kot namazano. Dobro so se Šiščeni z njim odrezali. Prav Nubežnji mešani zbor imajo Domžalci. »Domžale« vodi Ivan Kacinc. Okoli 30 je pevcev, pa zaležje skor. Predvsem mora pevovodja skrbeti za izpopolnitvene visokih glasov. To sem čutil zlasti pri »Franciu«. Tudi tempo je treba požuriti. Mirkovo »Kolo« je pa šlo kot namazano. Dobro so se Šiščeni z njim odrezali. Prav Nubežnji mešani zbor imajo Domžalci. »Domžale« vodi Ivan Kacinc. Okoli 30 je pevcev, pa zaležje skor. Predvsem mora pevovodja skrbeti za izpopolnitvene visokih glasov. To sem čutil zlasti pri »Franciu«. Tudi tempo je treba požuriti. Mirkovo »Kolo« je pa šlo kot namazano. Dobro so se Šiščeni z njim odrezali. Prav Nubežnji mešani zbor imajo Domžalci. »Domžale« vodi Ivan Kacinc. Okoli 30 je pevcev, pa zaležje skor. Predvsem mora pevovodja skrbeti za izpopolnitvene visokih glasov. To sem čutil zlasti pri »Franciu«. Tudi tempo je treba požuriti. Mirkovo »Kolo« je pa šlo kot namazano. Dobro so se Šiščeni z njim odrezali. Prav Nubežnji mešani zbor imajo Domžalci. »Domžale« vodi Ivan Kacinc. Okoli 30 je pevcev, pa zaležje skor. Predvsem mora pevovodja skrbeti za izpopolnitvene visokih glasov. To sem čutil zlasti pri »Franciu«. Tudi tempo je treba požuriti. Mirkovo »Kolo« je pa šlo kot namazano. Dobro so se Šiščeni z njim odrezali. Prav Nubežnji mešani zbor imajo Domžalci. »Domžale« vodi Ivan Kacinc. Okoli 30 je pevcev, pa zaležje skor. Predvsem mora pevovodja skrbeti za izpopolnitvene visokih glasov. To sem čutil zlasti pri »Franciu«. Tudi tempo je treba požuriti. Mirkovo »Kolo« je pa šlo kot namazano. Dobro so se Šiščeni z njim odrezali. Prav Nubežnji mešani zbor imajo Domžalci. »Domžale« vodi Ivan Kacinc. Okoli 30 je pevcev, pa zaležje skor. Predvsem mora pevovodja skrbeti za izpopolnitvene visokih glasov. To sem čutil zlasti pri »Franciu«. Tudi tempo je treba požuriti. Mirkovo »Kolo« je pa šlo kot namazano. Dobro so se Šiščeni z njim odrezali. Prav Nubežnji mešani z

A. D. Emery:

20

Dve siroti

Roman

— Ste kai pozabili? — ga je vprašal starinar.

— Da, vabo, — je odgovoril smeje. Spotoma je bil namreč opazil, da je pozabil v žepu svojega telovnika kristalno stekleničico in markizov mošnjček.

Vzel je oboje in krenil hitro na Novi most.

Bila je sobota, a ob sobotah je vedno velik dotok ljudi s kmetov v mesto. In tudi izvoščki so se začeli zbirati na nabrežju, snažilci čevljev so postavljali svoje stolke blizu vrat poštnega urada.

Kar se tiče beračev... sam bog ve, koliko jih je bilo! Eni, sedeči na petah ali ležeči na tleh, so dremali v pričakovanju usmiljenih ljudi; drugi pa ne prestano zasledovali mimoškoče in med njimi je bila stara žena, ki je venomer iztegova roko. Vsak prizeračen novič je brž spravila v žep.

— Evo, ena teh srečnic! — je dejal star grbec in pokazal na njo s prstom drugi berači, sedeči kraj njega, — če shram vse, kar ji pada v njene stare kremlje, mora imeti v blazini že pošteno natlačeno nogavicu.

— Ona? Kaj še... Da, če bi ne bilo na svetu človek in žganja. Kaj pa men sin, ta capin?... Pijanc najslabše vrste, ki bi spravil na boben tudi generalnega najemnika krajevih dohodkov.

— No, na svoj poklic se prav dobro razume. In kako — imenitno ima, čarovnica!

Res je bila stara beračica po svoji zunanosti in vedenju podobna čarovnici. Obraz suh in naguban, čelo ploščato in nizko, napol zakrito z gostimi sivimi lasmi, ki glavnika sploh niso poznali, oči majhne in zlobne, nos koničast, nosnice črne od tobaka, ki ga je neprstano nosljala, ustnice pa štreče naprej pod pritiskom petih ali šestih krivo stoječih zob, to je bila njena glava. Upognjeni hrbet, suha ramena, dolge, koščene roke, polomljeni vrsti, podobni opicju, nove široke obut, v ostudne pošvedrane čevljive. A da zakrije vso to revščino, je imela na sebi enako umazane kakor raztrgane cunje. Tako je bila brez najmanjšega pretiravanja beračica, ki je že dolga leta berača po tem okraju Pariza. Ce so ji drugi berači očitali, da je srečna, se jim je režala v obraz, namesto odgovora jim je po beračala hrbet, mrimajoč sama pri sebi:

— Tu ni enake, stara Frochard-

ka, če gre za omehčanje teh oderuških meščanov.

Iz pisarne je baš prihajal star gospod; brž je iztegnula roko proti nemu in že se je začul njen jokajoči glas:

— Dobri moj gospod, ne pozabite na nesrečno pohabljenko, ki mora preživljati sedem otrok.

— Vrag te vzemti!

— Dobri bog vam poplačai to, dragi gospod!

Zarežala se je in požugala skrivaj s pestjo »dragemu gospodu«, ki je pogledal, koliko je ura in se oziral na vse strani, kakor človek, ki je prišel na sestanek, pa mora čakati. Slednjič je pa napravil značilno kretnjo in vzkliknil »Ah«, kar je očividno pomenilo:

— Evo, to je mož, ki ga čakam!

In brž je stopil čez Novi most prihajajočemu gizdalnu naproti.

— Vse je v redu! — je dejal, stovisivi k njemu.

— Lafleur! — je vzkliknil markiz de Presles. — Vrag me vzemti, če sem te spoznal! Kje si pa dobil to patriarhalno robo?

— Izposodil sem si jo pri starinarju na trgu. In poglejte moj obraz in lasulijo? Mar nisem podoben poštenuku?

— Popolna izprenemba!

— Če si s tem ne pridobim zaupanja naših gospodičen...

— No torej! Kako si opravil? Kako daleč si že?

— Ah, spotoma se nisem zabaval. Dočim sem je moj blagorodni gospod mirno vraca domov, da odloži popotno oblek, sem jaz delal. In kakor sem že omenil rospod markizu, je vse v redu. Najel sem kočijo, ki bo pravočasno na določenem kraju, dva dobra konja in izvoščka, vajenega takih pustolovščin. On je že delal za gospoda markiza.

— Izboru, Lafleur; toda prišel sem zato, ker mi ni nikjer več obstanka, tako sem nestren... Kaj pa če ti gospodični ne bosta zaupali? Kaj če ne bosta hoteli s teboj?

— Kaj za to! Tudi s tem sem računal. Tu na nabrežju imam pripravljene tri sijajne dečke, ki bi šli zame v ogenj, in treba jim bo samo zažigati.

— Imenito!... Rad bi samo vprašal, kaj bomo storili z možem, ki bo tu čakal, z možem, ki ga niti ti, niti jaz ne poznava? Ali nisi videl še nikogar, ki bi mu bil podoben?

— Ne, toda ta prav gotovo ne bo zamudil in moja skrb bo preslepi ga. Se enkrat vam pravim, vse priprave so končane in bitka je že v napred dobrijena. Zdaj pa, ko se je gospod markiz na lastne oči prepričal, če bi mu smel nekaj svetovati...

— Govori, bomo že videli.

— Svetoval bi mu, naj se vrne domov in prepusti vse drugo meni.

— Kdaj ju pričakuješ?

— Ob osmih. Takoj bo noč in to nam bo zelo pomagalo.

— Ah, kako dolge se mi bodo zdele minute!

— To je razumljivo... tako lepo dekle!

— Saj kar norim za njo!... In če bi se ji moral odpovedati...

— Odpovedati se!... Bežite no! To bi bila sramota za gospoda markiza in zame...

In pokazal je markizu meščansko lepo oblečenega moža, ki se je že nekaj časa izprehajal z dežnikom v roki pred vzhodom na dvorišče, kjer se je ustavljal poštni voz.

— Misliš, da je to on? — je vprašal markiz.

— Podoben mu je zelo. Glejte, oziroma se na zvonik, na uro gleda. On je, gotovo je on! Odide, prosim vas, in zanesite se name. Če bi ostali tu, bi utegnili samo škodovati stvari. Lepotica bi vas gotovo spoznala.

— No, pa naj bo... že grem... udam se in spriznjam z mislio, da je ne bom videl takoj ob prihodu; čakal bom v vili. Toda če se ne vrneš z njo, te zapodim od hiše.

— A če vam jo privедem?

— Dobiš vse, kar boš hotel.

In s to obljubo, ki je izvrača našmej zadovoljstva na obrazu dobrega Lafleura se je markiz s srcem, polnim sladkih nad, vrnil v svojo vilu.

Lafleur se ni motil, prisleč je bil res mož, ki se je markizov komornik zanj zanimal. K temu m.žu je bila gospa Martinova iz Evreuxa napotila in njemu priporočila naši siroti; zvest svoji oblubi je prišel čakat siroti, da bi jih odvedel domov. Tam bosta na varnem in dobrodošli tem bolj, ker naj bi postala njuna prisotnost zakoncerja Martin vir nujnega vsakdanjanja razvedrila. Siroti naj bi prinesli vsaj malo luči in radosti v življenje osamljenih zakoncev, ki sta vedno težje prenašala osamljenost. Godilo se jima je namreč kakor večini malih trgovcev, ki so se umaknili iz javnosti in trdo delati leta in leta, da bi na varčevali toliko denarja, da bi lahko na stara leta opustili trgovinico, pa se strašno dočakajo, čim so jo opustili.

Možu je tekel čas še dokaj hitro. Žena se je ukvarjala z gospodinjstvom, hodila je na trg, kralpa je petilo. Mož se je pa izprehajal po nabrežjih, po Tulerijah, zanimal se je kot malomeščan za politiko in se posmehoval novim smerem; toda kaj prijetje, kaj bočka, kaj hotelja početi, ko je nastal večer?

Ah, ko bi imela otroke! Hčerkko, samo hčerkko! Bila bi družnina v utehu.

In vendar se suče...

Pred 300 leti je moral Galileo Galilei svečano preklicati svoj nauk, da se sučejo planeti okrog sonca

Danes mine 300 let, odkar je prispeval na papeževu povelje v Rim eden od največjih fizikov vseh časov Galileo Galilei, da bi ga sodila inkvizicija. Galileo je bil rojen matematik in fizik. Že s 25 leti je bil vsečuški profesor in njegova predavanja je poslušalo do 2000 slušateljev. Njegovo načelo je bilo, da mora stoneti vse znanstveno delo na poskusih. Ko je leta 1609 Galileo zvedel, da so napravili na Holandskem daljnogled, je mogočno učenjak sedel in v eni noči sam napravil daljnogled. Z njim se mu je odprije vsemirje. Njegovi se je temeljito ogledal luno, potem pa je začel proučevati pojedine planete. Rezultate je objavil, o najvažnejšem odkritju, da kažejo planeti iste faze, kakor luna, se je pa izražal zelo previdno, kajti to je bil dokaz, da krožijo planeti okrog solnce, kakor je učil Kepler.

Resnici na ljubo je treba omeniti, da Galileo ni izvajal posledic iz svojih velikih odkritij. Sele njegova publikacija iz leta 1613 o solnčnih pegah mu je nakopala med privrženimi starimi nazorov hude sovražnike. Obdobjili so ga krivoverstva, ker je veroval, da solnce miruje, kar nasprotuje sv. pismu, kjer čitamo, da solnce vzvaja in zahaja. Galileo se je branil proti temu očitku v pismu svojemu prijatelju benediktincu Castelliju. Glavna misel tega usodnega pisma je, da se sv. pismo v verskih zadevah sicer ne more motiti, da pa na drugi strani njegove besede o vzvajajočem in zahajajočem solnču ne smejo ovirati fizikalnega proučevanja vprašanja, ali je premikanje solnca resnično ali samo dozvedno.

Castelli je bil tako nepreviden, da je dal prijateljevo pismo v večih prepisih krožiti. Posledica je bila, da je začela dobivati inkvizicija tajne ovadbe, češ da širi Galilei krivoverstvo. Ker je postala zadeva predmet debata na najširših slojev, je smatrala inkvizicija za potreben zavzetki odločno stališče proti glavnim krivdam Kopernikovih nauk. Po dolgih posvetovanjih je proglašila inkvizicija nauk o dvojem premikanju zemlje za absurden in formalno krivoverski ter uvrstila spis kanonika Kopernika med prepovedane knjige.

Po zapisniku inkvizicijskega postopka iz leta 1616 je poklical kardinal Belarmino na papeževu povelje Galilea k sebi, ga obvestil o sklepnu inkviziciji ter ga pozval, naj nikoli več ne govoriti niti nič o Kopernikovem sistemu.

Najnovješi modeli dvokoles, otroških in igračnih vozičkov, prevoznih triciklov, motorjev in šivalnih strojev. — Velika izbira. — Najnižje cene. — Cenik franko.

TRIBUNA F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, VUBLJANA, Karlova cesta št. 4.

Umetne oči izdelujemo za svoje paciente natančno po naravi. **F. Ad. Müller Söhne, Wiesbaden** v LJUBLJANI, Splošna bolnica, očesni oddelok, OD 11. DO 14. MARCA 1933.

Zahvala

Povodom smrti našega prerano umrlega ljubega moža, očeta, starega očeta, gospoda

Jakoba Podreberšek

Izrekamo vsem prijateljem, znancem in tovarišem kar najtoplješčo zahvalo za spremstvo na njegovem zadnjem poti. Predvsem se pa zahvaljujemo za častno spremstvo uprave policije in straži, upravniku g. Keršovani, poveljniku straže g. Grilu, vsemu poštenumu osebu z direktorjem g. dr. Tavzeson na čelu in godbi »Sloga« ter pevskemu zboru Krakovo-Trnovo za vse segajoče žalostinke.

Maša zadušnica se bo brašla v torek, dne 14. t. m. ob 7. uri zjutraj v trnovski cerkvi.

ZALUJOČI OSTALI.

STANOVANJA

SOLNČNO SOBO
čedno opremljeno, s posebnim vhodom in z vso oskrbo od adam v vili. M. Spreitzer (na Taboru). 1457

ZIVAL

KODRASTO PSICO
(Pudel) čiste pasme, mlado, črno ali belo, kupi Robert Bacho, Čakovec, Bučiceva ulica 59. 1454

POSOJILA

ISČE SE POSOJILO
za vključbo na prvo mesto. Ponudbe na upravo »Sloga« pod značko »Din 36.000«. 1456

KUPIM

SUHIH BUKOVIH DRV
zdravih, več vagonov, kupim. Navedba zadnje cene. Plaćamo takoj. - Velep, Ljubljana VII. 1432

PRODAM

GUMOV KABEL
3x4 ali 3x6 qm, za prevozno žago, do 60 m dolžine, kupi Joško Russ, Ljutomer. 17/t

LEPIH JABOLK

prodam večjo množino. Po možna pošta Hotredez. 1455

NEPREMIČNINE

KUPIM HIŠO
v Ljubljani s hipoteko Ljubljanske Kreditne banke do zneska 500.000 Din. — Ponudbe na upravo »Slog. Naroda« pod šifro »Ugodno 1400«.

TRGOVSKO HIŠO

manjšo z nekaj zemljišča, kupim na deželi. Ponudbe z opisom in ceno na naslov: Paral, Žužemberk. 1453

AROND. POSESTVO

24 aralov, vila, gospodarsko poslopje, novozidan, naprodaj. Informacije daje Avgustin Slov Bistrica. 1452

PROSTOVOLJNA DRAŽBA

posestva (20 minut od Borovnice) se bo vršil 25. t. m. Po izve se v gostilni Zalar v Borovnici.

RAZNO

OBLEKE IN SUKNJE

kupite najbolje pri A. Presker, Ljubljana, Sv. Petra cesta 14.

Sveže, najfinje norveško

RIBJE OLJE